

Komunikat dotyczący systemu kaucyjnego

Od **1 października 2025 r.** w życie wchodzi system kaucyjny.

Podstawa prawna:

- 1) USTAWA z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (t.j. Dz. U. z 2024r. poz.927), zwana dalej **Ustawą**;
- 2) Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z 8.07.2024 r. w sprawie wysokości kaucji (Dz. U. 2024 poz. 1046).

Kogo dotyczy system kaucyjny:

1. **Każda apteka**, sprzedająca napoje w opakowaniach objętych systemem, ma obowiązek pobierać od klienta kaucję, niezależnie od powierzchni.
2. Apteki o powierzchni handlowej $\geq 200 \text{ m}^2$ (powierzchnia izby ekspedycyjnej) mają dodatkowo obowiązek przyjmowania opakowań zwrotnych oraz podpisania umowy z operatorem systemu.
3. Apteki o powierzchni $< 200 \text{ m}^2$ pobierają kaucję przy sprzedaży, nie mają obowiązku przyjmowania zwrotów, ale mogą prowadzić taki punkt dobrowolnie. Nie mają obowiązku prowadzenia punktu zbiórki, mają zaś obowiązek pobierania kaucji przy sprzedaży napojów objętych systemem.

Jeżeli apteka oferuje produkty będące napojami w opakowaniach na napoje objętych systemem kaucyjnym, tj. w butelkach szklanych wielokrotnego użytku o pojemności do półtora litra jest obowiązana do uczestniczenia w systemie kaucyjnym, co najmniej w zakresie pobierania i zwracania kaucji oraz zbierania pustych opakowań (Art.44 ust.1 pkt.2 Ustawy).

Wszystkie apteki sprzedające produkty spełniające kryteria ustawowe muszą stosować system kaucyjny. Systemowi podlegają płynne suplementy diety typu „shot” – do bezpośredniego spożycia z opakowania.

System kaucyjny nie obejmuje produktów leczniczych, wyrobów medycznych, żywności specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz płynnych suplementów wymagających dawkowania (np. łyżką/dozownikiem).

Opakowania objęte kaucją oraz wysokość kaucji:

- butelki jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych o pojemności do 3 litrów – **kaucja 0,50 zł**;

- puszki metalowe do 1 l – **kaucja** 0,50 zł;
- butelki szklane wielokrotnego użytku do 1,5 l – **kaucja** 1,00 zł.

Przyjmowanie opakowań przez apteki o powierzchni $\geq 200 \text{ m}^2$:

Apteka ma obowiązek:

- przyjąć opakowania oznaczone systemowo, niezgniecione, z etykietą/kodem, bez paragonu i niezależnie od miejsca zakupu;
- wyznaczyć wydzieloną strefę przyjmowania opakowań, która będzie oddzielona od obszaru ekspedycji leków i wyrobów medycznych; pojemniki muszą być zamykane;
- zapewnić środki higieny, dezynfekcję, regularne wynoszenie wypełnionych worków i pojemników;
- opracować wewnętrzną instrukcję bhp, ppoż dla personelu oraz krótką instrukcję (piktogramy) dla pacjenta, przy kasie;
- zawrzeć pisemną lub elektroniczną umowę z operatorem systemu;
- ewidencjonować i rozliczać kaucję zgodnie z ustawą.

Kaucja, a VAT:

1. Kaucja nie powiększa podstawy opodatkowania VAT i nie podlega VAT po stronie detalisty.
2. Nie wystawia się faktury VAT na samą kaucję (może być wykazana informacyjnie na dokumencie sprzedaży).
3. Na paragonie/fakturze sprzedaży wykazujemy kaucję w pozycji poza podstawą VAT.
4. VAT od niezwróconych kaucji rozliczają wprowadzający - producenci lub importerzy.
5. Apteka powinna prowadzić rzetelną ewidencję pobranych i zwróconych kaucji oraz dostosować system kasowy.

Podstawa prawna:

Art. 44. Ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi [Obowiązek uczestnictwa w systemie kaucyjnym; obowiązek zapewnienia selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych po produktach w dużych jednostkach handlowych]

1. Przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży nie większej niż 200 m², w której użytkownikom końcowym są oferowane produkty będące napojami w opakowaniach na napoje objętych systemem kaucyjnym, o których mowa w:

1) poz. 1 i 2 załącznika nr 1a do ustawy – jest obowiązany do uczestniczenia w systemie kaucyjnym co najmniej w zakresie pobierania kaucji oraz może uczestniczyć w tym systemie w zakresie zwracania kaucji oraz zbierania pustych opakowań i odpadów opakowaniowych;

2) poz. 3 załącznika nr 1a do ustawy – jest obowiązany do uczestniczenia w systemie kaucyjnym co najmniej w zakresie pobierania i zwracania kaucji oraz zbierania pustych opakowań.

2. Przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży powyżej 200 m², w której użytkownikom końcowym są oferowane produkty będące napojami w opakowaniach na napoje objętych systemem kaucyjnym, jest obowiązany uczestniczyć w systemie kaucyjnym w zakresie co najmniej pobierania i zwracania kaucji oraz zbierania pustych opakowań i odpadów opakowaniowych.

3. Przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² jest obowiązany prowadzić na własny koszt selektywne zbieranie odpadów opakowaniowych po produktach w opakowaniach, które znajdują się w ofercie handlowej tej jednostki, według rodzajów opakowań, z których powstały odpady, z wyłączeniem opakowań objętych systemem kaucyjnym.

4. Przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży nie większej niż 200 m² jest obowiązany do zawarcia umowy, w formie pisemnej w postaci papierowej lub elektronicznej lub w formie dokumentowej, pod rygorem nieważności, z co najmniej jednym podmiotem reprezentującym, który się do niego zgłosił.

5. Podmiot reprezentujący jest obowiązany do zawarcia umowy, o której mowa w ust. 4, z każdym przedsiębiorcą prowadzącym jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży nie większej niż 200 m², który się do niego zgłosi.

6.. Przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży powyżej 200 m² jest obowiązany do zawarcia umowy, w formie pisemnej w postaci papierowej lub elektronicznej lub w formie dokumentowej, pod rygorem nieważności, z każdym podmiotem reprezentującym, który się do niego zgłosi.

7. Podmiot reprezentujący jest obowiązany do zawarcia umowy, o której mowa w ust. 6, z każdym przedsiębiorcą prowadzącym jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży powyżej 200 m².

8. Umowa, o której mowa w ust. 4 i 6, określa w szczególności:

1) zasady rozliczania kaucji oraz

2) zasady zbierania i przekazywania opakowań i odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań, o których mowa w załączniku nr 1a do ustawy – w przypadku gdy umowa dotyczy uczestnictwa w systemie kaucyjnym w zakresie, o którym mowa w ust. 2.

9. Przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego i hurtowego oraz podmiot reprezentujący, którzy zawarli umowę, o której mowa w ust. 4 lub 6, są obowiązani do przechowywania tej umowy przez 5 lat, licząc od pierwszego dnia roku kalendarzowego następującego po roku kalendarzowym, w którym ta umowa przestała obowiązywać.

10. Przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego lub inny punkt zbierający opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym uczestniczący w systemie kaucyjnym w zakresie co najmniej pobierania i zwracania kaucji oraz zbierania pustych opakowań i odpadów opakowaniowych jest obowiązany do prowadzenia ewidencji, z podziałem na poszczególne lata, w postaci papierowej albo elektronicznej, obejmującej w danym roku kalendarzowym:

1) liczbę nabytych i sprzedanych produktów będących napojami w opakowaniach na napoje objętych systemem kaucyjnym;

2) liczbę zwróconych opakowań i odpadów opakowaniowych;

3) wysokość pobranych, zwróconych i niezwróconych kaucji.

11. Przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego lub inny punkt zbierający opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym uczestniczący w systemie kaucyjnym jedynie w zakresie pobierania kaucji jest obowiązany do prowadzenia ewidencji, z podziałem na poszczególne lata, w postaci papierowej albo elektronicznej, w danym roku kalendarzowym, obejmującej liczbę nabytych i sprzedanych produktów będących napojami w opakowaniach na napoje objętych systemem kaucyjnym.

12. Przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego lub inny punkt zbierający opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym prowadzący ewidencję, o której mowa w ust. 10 albo 11, jest obowiązany przechowywać informacje zawarte w tej ewidencji przez 5 lat, licząc od pierwszego dnia roku kalendarzowego następującego po roku kalendarzowym, którego te informacje dotyczą.